

ap

1954

VASARIS

NR. 2

00 000

1954 VASARIS Nr. 2

Redaguoja: *Pranas Naujokaitis*

Leidžia
LIETUVIŲ KULTŪROS
INSTITUTAS

Prenumerata:

Metams: Amerikoje \$3.00, kitur — \$3.50. Atskiras numeris 30 centų.

Raštus siųsti ir turinio reikalu rašyti:

Pr. Naujokaitis, 924 Madison St., Brooklyn 21, N. Y.

Pinigus, užsakymus ir adresų pakeitimus siųsti:

EGLUTĖ, Immaculate Conception Convent, R. F. D. 2, Putnam, Conn.

Viršelis ir iliustracijos — *dail. P. Osmolskio*

ŠIAME NUMERYJE:

	psl.
1. St. Džiugas, PRIESAUKA	34
2. V. Jonikas, LIETUVA	35
3. V. Frankienė, KARALAITĖ TEISUTĖ	36
4. St. Zobarskas, KRISTELĖ	42
5. S. Rožytė, SAULĖS VESTUVĖS	46
6. J. Minelga, KATINĖLIUI	49
7. Z. Gavelis, ATSAKYMAS	50
8. J. Kuzmickis, FATIMOS PIEMENĖLIAI	51
9. A. Bendorius, KALĖDOS PAVERGTAM VILNIUJE	53
10. P. Juodka, KAIP KINAI SUTINKA N. METUS	57
11. M. Skučaitė, ŽIEMA	58
12. V. Liaudanskytė, VASARIO ŠEŠIOLIKTA	59
13. R. Juodkaitė, NUSKENDEŠ VARPAS	60
14. N. Papečkytė, LAISKAS IŠ ARGENTINOS	61
15. KNYGŲ LENTYNA	62
16. TRUMPAI APIE VISKĄ	63
17. UŽDAVINIAI	64

EGLUTĖ — THE LITTLE FIR. Magazine for children. Published monthly, except during July and August, by the Lithuanian Cultural Institute. Office of Publication, Immaculate Conception Convent, R.F.D.2, Putnam, Conn. Editor: P. Naujokaitis, Brooklyn, N. Y. February, 1954. Vol. 5, No. 2. Subscription: \$3.00 yearly. Outside U.S.A. — \$3.50 yearly. Single Copy 30c. Entered as second-class matter at the post office at Putnam, Conn.

N. Pr. Seserų Spaustuvė, Putnam, Conn.

Pirmasis Lietuvos Prezidentas

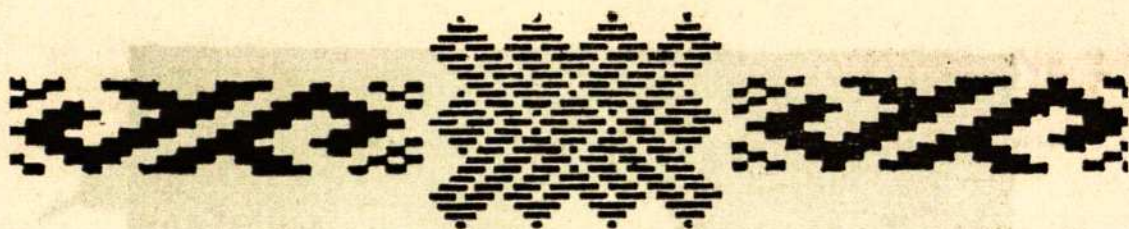
ANTANAS SMETONA

1874 - 1943

1918 METAIS VASARIO 16 DIENĄ VILNIUJE

*Lietuva pasiskelbė nepriklausoma valstybe.
Šiais metais minime to didžiojo įvykio 36-tąją sukaktį.*

*Kur begyvensiu ir kas bebūsiu, visuomet turiu būti
geru lietuviu — tai mano švenčiausia teisė ir pareiga.*

PRIESAIKA

STASYS DŽIUGAS

Aš prisimenu, gimtine,
Tavo pievas ir laukus,
O pavasariais sugrįžtant
Gervių ir žąsų pulkus.

Buvo gera man ten augti
Tarp savųjų, prie mamos.
Nerandu šiandien pasauly
Tėviškėlės šilumos.

Ten kas rytas per pievelę
Ar dulkėtu keleliu,
Į mokyklą aš skubėjau
Širdyje su Dievuliu.

Priesaiką daviau užaugti
Labui mūsų Lietuvos,
Niekur, niekur nepamiršti
Mūs trispalvės vėliavos.

Laimink priesaiką, Dievuli,
Laimink tėviškę, namus,
Laimink norus grįžt tėvynėn,
Kur gyvenčiau vėl ramus.

Iš ką tik išėjusios Stasio Džiugo eilėraščių knygos "KIŠKUČIO VARDINĖS".

LIETUVA

V. JONIKAS

Lietuva — širdis senuolių žemės:
Baltijon ji vakaruose remias,
Rytuose krivičių liūnuos grimsta,
Pietuose joj Nemunas nerimsta.

Visas kraštas — ežerai ir upės,
Ažuolynai ežerus apsupe,
Ežerų salose pilys tūno,
Kadaįs baidę priešą pasalūną.

Čia Kernavė, Gardinas ir Lyda —
Pažymėta vis lietuvių skydu,
Žiburiai nuo Klaipėdos sušvitę, —
Vis kardu lietuvių aprašyta.

Viduryje — Vilnius — miestų miestas,
Gedimino murytas ir šviestas,
Virš tautos iškeltas ir pagirtas,
Stovi senas, prakilnus ir tvirtas.

Čia lietuviai iš gilių senovės
Viešpatavo, rūpinos ir kovės,
Ir Birutės augo, ir Aldonos —
Lietuvaitėms pavyzdžiu malonios.

Čia jaunuoliai mokės vyriškumo,
Nebijot kovoj patrankos dūmo,
Savanoriais į kautynes ėjo, —
Drąsa ir laisvė juos lydėjo.

Saulė skriejo per dangaus mėlynę
Ir šviesa per tamsą kelią skynė,
Ir prabilo senos amžių knygos,
Ir suskambo naujo laiko stygos.

Dauguva — jau brolių latvių žemėj
Vandenų savai didybei semias,
Kur tos pačios mūsų rūtos žydi,
Kur panašios dainos darbą lydi.

KARALAITĖ

Teisutė

VANDA FRANKIENĖ

Keturių veiksmų pasaka vaikų teatrui

VEIKIA:

1. Teisutė (senutė)	7. Lokiai (2)
2. Danutė	8. Kiškis
3. Barbutė	9. Nykštukai (6)
4. Pamotė	10. Gėlytės (6)
5. Žiema	11. Ragana
6. Snaigės	12. Juodas katinas
	13. Mergaitės (5)

I VEIKSMAS

Miškas žiemą. Prieblanda. Atidarius uždangą, įbėga Žiema, vėliau Snaigės. Tada baltai nušvinta miškas.

ŽIEMA: Bus gražu, smagu miškely: puošių jį baltais rūbeliais! Senis Šaltis atkeliauja! Kur jūs, mano dukružėlės, baltos Snaigės-Plaštakėlės? Debesėliai, prasiskleiskit, skrinkit tuoj, mažytės mano; denkit žemę pūku baltu, kad medeliai nesusaltų.
Įbėga Snaigės.

SNAIGĖS: Sveika, mūsų karaliene Žiema!

ŽIEMA: Sveikos mano dukružėlės! Laikas jums pradėti darbą, — atkeliauja dėdė Šaltis!

SNAIGĖS: Klausomės tavęs, geroji karaliene, mūsų miela motinėle!
Snaigių ir Žiemos baletas barstant sniegą.

SNAIGIŲ DAINA

Mes Snaigužėlės, Žiemos dukrelės,
Skraidome ore, žemėj, danguj;
Nešame džiaugsmą mažiems vaikeliams,
Kai puošiam žemę baltu pūku.

Sukimės, sukimės, šokime, šokim,
Žemelę baltu pūku apklokim.
Tra - lia - lia, lia - lia - lia, 2 kartus
Tra - lia - lia, lia - lia - lia, "
Žemelę baltu pūku apklokim.

Po patalėliu nieks nesušąla,
Rugeliai miega saldžiu miegu;
Paukšteliams šilčiau bus po šakele,
Kai ji apdengta baltu sniegu.
Tra - lia - lia, lia - lia - lia, 2 kartus
Tra - lia - lia, lia - lia - lia, "
Kai ji apdengta baltu sniegu.

Oi, dėde Šalti, tu piktas seni,
Žemę sukaustei kietu ledu;
Paukšteliai slepias, miršta gėlės,
Kai tu atskrendi kart su Šiauriu.
Tra - lia - lia, lia - lia - lia, 2 kartus
Tra - lia - lia, lia - lia - lia, "
Kai tu atskrendi draug su Šiauriu.

Mes Snaigužėlės, Žiemos dukrelės,
Skraidom ore, žemėj, danguj;
Nešame džiaugsmą mažiems vaikeliams,
Kai puošiam žemę baltu pūku.

Šokiui pasibaigus, žiema ir Snaigės išbėga. Įeina našlaitė Danutė, labai vargingai apsirengusi, suvargusi.

DANUTĖ: Ėjau taip ilgai ir pavargau. Skauda man kojelės ir šalta. Ak, sunki mano dalelė! Nežinau, kur einu... Išvarė mane pamotėlė iš namų. Sako, — esu tinginė. Aš taip stengiausi dirbti: malkas skaldžiau, grindis ploviau, skalbiau ir viską, viską dirbau... Bet pamotė tik savo Barbutę myli, o manęs neapkenčia ir iš gimtų namų išvarė. Kur dabar eisiu, kur dingsiu?.. Verkia. Įbėga Kiškelis — labai šlubuodamas ir gailiai cypdamas.

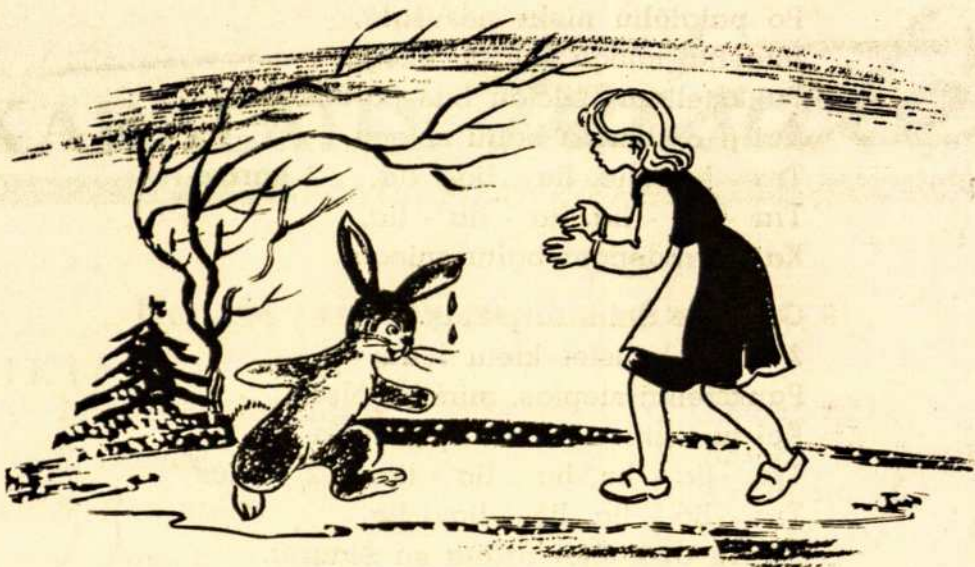
KIŠKIS: Ai, skauda man kojelę ir kaklelį, oi kaip labai skauda!...

DANUTĖ: *(Užmiršusi savo vargelius, pašoka iš vietos)* Vargšeli Kiškeli, kas tave nuskriaudė?

KIŠKIS: Buvo sugavęs mane Margis ir vos nesudraskė. Oi, kaip kojelę skauda, oi-oi-oi! *(Šokinėja, sukasi ir verkia).*

DANUTĖ: *(Žiūri su užuojauta ir gailesčiu į Kiškelį)* Vargšeli, bet tu teturi tik vieną auselę, o kitos — tik pusė!

KIŠKIS: *(Labai nusigandęs, čiupinėja auseles)* Oi, oi, baisu! Kur mano pasididžiavimas, kur mano ilgoji, gražioji auselė?! Tur būt, tas nevidonas Margis nukando. Ir kas dabar bus?.. Juk mano vardas Ilgausis! Kur dabar dingsiu be auselės? Visi iš manęs juoksis ir beausiu vadins.

DANUTĖ: Neverk, Ilgausis!

KIŠKIS: Ne, ne, neik prie manęs, — bijau tavęs: tu dar mane nuskriausi. Dabar vaikai labai negeri. Vakar vienas berniukas pagavo mano brolelį ir kažin kur nusinešė. Verkia mano mamytė ir tėvelis, nemiega, nevalgo: tik ieško brolelio. Ir aš buvau išbėgęs ieškoti. Pamatė mane vaikai ir tuoj baisųjį Margį iš būdos paleido, kad mane pagautų. Oi, bijau vaikų!

DANUTĖ: Nebijok manęs, Kiškeli, aš noriu tau padėti. Man labai gaila tavęs. Štai (rodo nusiėmusi nuo galvos), su ta skarele aprišiu tau kojelę ir auselę apžiūrėsiu.

KIŠKIS: Tai tu gera mergytė! Gerai, padėk man. Už gerą širdį geru atsilyginsiu. Bet kas tu esi?

DANUTĖ: Aš — Danutė, našlaitė!! Na, aš vėliau apie save papasakosiu, — pirma pagydysiu tave. (Prieina ir apriša kojelę ir su kaspinėliu auselę).

KIŠKIS: Jau dabar nebebijau tavęs. Ačiū, Danute, ačiū!

DANUTĖ: Na, ar dabar jau kiek mažiau skauda?

KIŠKIS: (pašoka) O, kojelę visai nebeskauda. Puiku! Auselė gal ataugės, — nebeliūdėsiu. Puiku! Ačiū dar kartą! Dabar susipažinkim.

DANUTĖ: Mielai, Kiškeli!

KIŠKIS: (Gražiai nusilenkia) Mano vardas Ilgausis, o pavardė — Greitakojis!

DANUTĖ: Mano vardas Danutė, o pavardė — Rimaitė.

KIŠKIS: O kodėl tu sakei Našlaitė?

DANUTĖ: Kad aš nebeturiu nei tėvelio, nei mamytės. Pas pamotę gyvenau. O dabar ir ta mane išvarė.

KIŠKIS: Oi, tai baisu! Vargšė Danutė! Bet neliūdėk: geri vaikučiai laimė randa. Aš, Danutėle, dabar jau bėgsiu pas mamytę ir papasakosiu jai, kokia tu gera mergytė. Gal ji sugalvos, kaip tau padėti. Tu man padėjai, ir aš noriu tau džiaugsmą padaryti.

DANUTĖ: Bėk, mielas Ilgausi, tik pasisaugok Margio!

KIŠKIS: Sudiev, Danute, pasimatysim dar! (*Išbėga*).

DANUTĖ: Laimingai, Kiškeli! (*Susimąsčiusi*). Koks jis laimingas: turi mamytę ir tėvelį, ir gimtąjį namelį... O aš nieko nebeturiu! Kas man daryti? Kur eiti? Šalta... valgyti noriu... ir baisu miške vienai. (*Pasigirsta stori balsai*).

BALSAI: Ū, ū, ū, ū!

DANUTĖ: Kas man padės, kas mane, vargšę našlaitėlę, išgelbės nuo vilkų!

BALSAI: Ū, ū, ū, ū!

DANUTĖ: Oi, matau du lokius!... Slėpsiuos... sudraskys jie manel..

LOKIAI: Ū, ū, ū, kas čia verkia mūsų girioj?

DANUTĖ: Oi, bijau, pasigailėkit manęs!!

I LOKYS: Nebijok, mergyte, mes tau nieko nedarysim, tik padėk mums. Man galvą skauda. Ar tik nebus bitelės geluonis užsilikęs, nes aš medų mėgstu ir visą vasarą su bitelėmis kovojau. Tai gardus, tai saldus medus!! A - ta - ta!!... Aš iš tolo užuodžiu medutį ir surandu bitelių korius, o bitelės gina, neduoda ir gelia skaudžiai; o aš valgau ir gana! Pažiūrėk, mergyte, va — čia!

DANUTĖ: (*Nedrąsiai prieina ir žiūri*). Oi, smagury Lokeli, čia ne vienas geluonis, bet trys. (*Išima*). Na, jau nebėra.

I LOKYS: Iš karto palengvėjo. Na, papurtysiu galvelę, pasportuosiu. Vaje, visai nebeskauda! Tai puiku! Ačiū, ačiū! Aš tau atnešiu dovanėlių ir bėdoj padėsiu.

II LOKYS: Man blogai, visai blogai! Aš sergu labai sunkiai: skauda galvą ir krūtinę, gelia šoną, — viskas skauda. Aš buvau pas burtininkę: ji sakė, kad jokios žolelės man nepadės, — tik turiu užvalgyti žmonių duonytės. Gal turi nors gabalėlį? Duok man!

DANUTĖ: (*Ieško kišenėse*) O, kaip gerai! Dar turiu gabalėlį! Tai puiku, kad nesuvalgiau! Prašau, Lokeli!

II LOKYS: Ar tu nenori valgyti? Juk daugiau nebeturi?

DANUTĖ: Labai noriu, bet prašau, valgyk ir pasveik. Aš pakentėsiu.

II LOKYS: Ačiū. Tai skanu! Tai gardumynas! Ir už medų gardesnis.

DANUTĖ: Į sveikatą, Lokeli! Valgyk!

II LOKYS: Žiūrėk, kaip puiku — jau man galvos skausmai mažėja, jau šoną atleido diegliai... jau ir krūtinę nebeskauda. Valio! Aš jau sveikas! (*Verčiasis kūliais, šokinėja ir džiaugiasi*).

DANUTĖ: Aš labai džiaugiuosi, kad pasveikai, Lokeli. Ir man mamytė sakydavo, kad duonelę valgyti labai sveika, ir iškepavo tokios skanios ir kvepiančios duonelės!... O dabar... Oi, kaip man liūdna!... (*Verkia*).

LOKIAI: Neverk, geroji mergaitė, pralinksmėk. Apie tave mes viską žinom — mums Ilgausis papasakojo. Tavo širdį mes išban-

dėm. Mes tau padėsime. Už gerą geru atsilyginsim, tik lukterėk čia valandėlę ir nieko nebijok. Mes dar sugrįšim! Vargeliai baigsis, greit baigsis — neliūdėk, Danute! (*Lokiai išeina. Į sceną įeina sena senutėlė, ant nugaros nešdama žabų ryšulį.*)

SENUTĖ: Tai pavargau! Jau, tur būt, toliau nebepaeisiu. (*Kosti ir sunkiai alsuoja*). Tai pavargau! (*Nori sėsti ant kelmo*).

DANUTĖ: Nesėsk, Senutėle: sušalsi ir susirgsi. Prašau, duok man naštą — aš panešėsiu iki namų. Vargšele! Tokia sena ir dar taip vargsti!

SENUTĖ: Ačiū tau, mergyte! Kas tu ir iš kur? Dabar daug negerų vaikų. Jie nenori niekam padėti; tingi, nesimoko, pajuokia senus...

DANUTĖ: Aš lietuvaitė, Senutėle, o lietuviai vaikai stengiasi būti geri. Šventa mūsų žemelė iš senų senovės, ir nevalia lietuviui blogam būti. Blogi vaikai neverti lietuvio vardo.

SENUTĖ: Teisybė, vaikeli, oi teisybė.

DANUTĖ: Keliaukime; kelionėje pašnekėsime. Aš bijau, kad nesusaltum, Senutėle! Na, duok man savo naštą. (*Ima ryšulį ant savo pečių*).

SENUTĖ: Bus sunku tau, dukrele!! O kelionė tolima ir kelias slidus...

DANUTĖ: Visai lengva — aš stipri. Eikime!!

SENUTĖ: Aukso širdelė teatneša laimę tau! Eikim į Pasakų, į Džiaugsmo ir laimės šalį!

(Senutė numeta savo apsiaustą ir prieš nustebusią Danutę pasirodo puiki karalaitė).

KARALAITĖ: Nenusigąsk — aš esu Karalaitė Teisutė, Pasakų šalies valdovė. Į mano laimės šalį keliausime tuojau!

DANUTĖ: O kur senutė?

KARALAITĖ: Tai aš buvau ta senutė. Tavo širdelę aš bandžiau. Dabar žinau, kad esi labai gera mergytė. Atrasi laimę Pasakų šaly. Pralinksmek ir tik žiūrėk!

(Padūduoja. Atbėga du gražūs nykštukai).

NYKŠTUKAI: (Nusilenkia gražiai). Štai ir mudu du — buvę baisūs lokiai; esame Pasakų šalies žmogiukai.

DANUTĖ: Nuostabu, kaip sapne! (Ibėga Kiškelis, gražiai pasipuošęs).

KIŠKIS: Štai ir aš, Pasakų šalies Kiškelis, Ilgausis Greitakojis. Esu tarnas Teisutės, karalaitės, ir didelis draugas Danutės, našlaitės.

DANUTĖ: O, Kiškeli, koks tu dabar linksmas ir gražus. Kaip smagu! Keliausime visi drauge.

KARALAITĖ TEISUTĖ: Štai ten už medelių stovi aukso vežimėlis — jis greitesnis ir už vėją: tik susėsime visi, ir tuoj būsime Pasakų šaly!

VISI: Keliaukime!

(Išeina su daina):

Į pasakų džiaugsmo šalelę

Keliausim mes visi, visi:

Ten aukso sode rūmai žėri, —

Atrasi laimę toj šaly.

Uždanga

KRISTELĒ

STEPAS ZOBARSKAS

Tēsinys

Buvo pati šienapiūtē. Derlingos Tyrolio pakalnēs prisipildē pio-
vējū ir grēbējū. Kristelē sēdējo ant žolių gauburio ir žiūrējo, kaip ka-
čiukas, pakēles uodegā, gaudo kojytėmis virpančią rūkštynę. Ji buvo
vienai viena, nes motina su dukterimis išējo toliau į kalnus; moterys
norējo pirmiausia sudoroti atokiau esančias pievas, o paskui šienauti
tas, kurios čia pat, už keliasdešimt žingsnių nuo trobos, banguoja.

Netoli namų, už keliuko, kuriuo dažnai pradardėdavo karvės ar-
ba jaučio traukiamas vežimas su pašarų, tekėjo kalnų upelis. Iš aukš-
tai krito jo vanduo, iš ten, kur ligi didžiausių karščių nepasibaigia
sniegas, paskui leidosi siaurute vaga per pievas, čiurlendamas ir dai-
nuodamas, vėliau krito mažesne čiurkšle per akmenis ir uolų nuogriu-
vas. Ant kranto augo keletas vyšnių ir laukinių rožių.

Kristelē atsistojo, priėjo prie vyšnios ir žiūrėjo pakalnėn. Me-
džiai jau buvo peržydėję, tiktai kur-ne-kur tebebaltavo vėlyvas žie-
das. Per akmenis ritosi upokšnio putos. Mergaitė nuskynė rožės ša-
kelę ir sviedė žemyn. Ji krito tiesiai į vandenį. Čia pasisukdama, čia
aplink apibėgdama, protarpiais pasinerdama, tai, žiūrėk, vėl iškilda-
ma, ji plūduriavo, nelyginant kraujo puta. Ilgai žiūrėjo neužauguolė
į keliaujančią rožę, kol galų gale toji įsimaišė kažkur tarp uolų ir
dingo.

— Minka, Minkute! — pradėjo šaukti tada mergaitė kačiuką, ir kai tas pribėgo artyn, nutvėrė jį abiem rankom, suspaudė ir įsiūbavusi pasiautė upėn.

Gyvuliukas iš karto dar bandė kabintis už uolų, bet stipri srovė jį traukė gilyn. Mergaitė žiūrėjo į išgąstingai drebantį priešą. Kelis kartus perpiltas vandeniui, kačiukas mėgino šliaužte iššliaužti ant sausumos, bet smarkiai sutrenktas neturėjo pakankamai jėgų. Staiga užgriuvęs netikėtai didelis srovės luistas atplėšė jį nuo akmens ir nusiaubė drauge su kitais daiktais tolyn į pakalnę, po žemėmis. Ilgai dar laukė mergaitė, ar nepasirodys kur, bet juodasis kačiukas nebepasirodė. Tada Kristelė apsisuko ir, krimsdama rūgštyinės stiebą, palengvėl sugrįžo į savo kiemą.

* * *

Protarpiais, iš paniūrų permesdama akimis, žiūrėjo Kristelė į seseris, kurios visas kertes išgriozdė, visus kaimynus aplakstė, beieškodamos Minkos. Galų gale vienas ūkininkas pasisakė matęs Kristelę kažką metant į vandenį.

— Sakyk, kur padėjai Minką? — sušuko tada visos seserys, apstojusios neužauguolę.

Mergaitė tylėjo.

— Pasakyk, kur yra Minka, jeigu nepasakysi — primušime!

— Ten, — mosterėjo rankute į upeliuko pusę ir nususuko nuo jų, visa drebėdama ir iškaitusi.

— Tai tu jį prigirdei, gyvačiuke! — Ir jos pradėjo šaukti motiną:

— Mama, mama! Kristelė Minkutę paskandino.

— Mai! — nustėro senė, išskėsdama rankas. — Negali būti.

— Taip, taip, mums papasakojo apie tai Gruenenbaumas, kuris savo akimis matė, o dabar, štai, ir ji pati prisipažįsta.

— Kristele, kodėl gi tu taip padarei? Kodėl?

Mergaitė tylėjo, nuleidusi galvą, nedrįsdama į nieką akių pakelti. Ji net nepravirko tada, kai motina sušėrė kelis kartus per rankas ir per veidą. Tik po geros valandėlės, kada motina pasakė “tu esi biau-rus vaikas, tokio nei Dievas nei aš nebemylėsiu”, mergaitė užsiriti ant lovos, paslėpė veidą tarp rankų ir ėmė kramtyti pagalvės kraštelį. Ji girdėjo seserų balsus, klegančius kieme, suprato, kada jos išėjo į pakrantes kačiuko ieškoti ir kada dar piktesnės sugrįžo, nei gyvo, nei nuskendusio neradusios. Ant širdies kažkas gulė, ir ji vos begalėjo alsuoti.

Tą dieną niekas su ja nešnekėjo. Net motina, paduodama valgyti, nedarė nė vieno žodžio. Mergaitė juto, kaip visi nuo jos nusisuka. Norėjo Kristelė pati prakalbinti motiną, besiruošiančią, bet pamačiusi rūstų jos žvilgsnį, nebeišdrįso.

— Ką aš darysiu, jeigu manęs nei Dievulis nei mamytė nebemylės? — nusmelkė staiga per širdį. Nyku, tuščia ir klaiku pasidarė troboje. Ji užsiritu ant suolo, atsisėdo prie lango, bet kieme nebuvo matyti nė gyvos dvasios. Žinojo, kad motina meldžiasi koplytėlėje, o sėsys nuėjo prie šulinio su berniukais vandeniui pasitaškyti. Apie kalnus jau sukosi rūkas, tik paties aukščiausiojo viršūnė, apipilta besileidžiančios saulės auksu, žērėjo tartum pasakų pilis.

— O gal jis nenuskendo, gal tebetupi kur nors? Gal Minkutė tikrai tebėra gyva?

Juo ilgiau ji galvojo, juo labiau ėmė rodytis, kad gyvulėlis tebėra kur nors prie kriokliuko. Jis tikriausiai išlipo visas šlapias iš vandens, nusipurtė, paskui ėmė laižytis. Ir dabar gal jis tupi, negalėdamas išlipti ant kranto, ir miauksi išalkęs.

Kristelė nusirito nuo lango, pasiėmė duonos riekutę ir išlėkė kieman. Šį kartą, rodos, ir kojos nebetaip pynėsi tarp žolių, kaip pindavosi anksčiau — su tokia jėga veržėsi ji aukštyn. Priėjusi rožių krūmus, sustojo ir rankute nubraukė prakaitą. Valandėlę atsikvėpė, po to ėmė eiti paliai upokšni ir ieškoti akimis katytės. Bet kur ji nėjo, kur nesidairė — tiktai uolos, putos, verpetai ir nepalijaujamas, vienodas šniokštimas.

— Minka! Minkute! — šaukė neužauguolė, lakstydamą paliai krantines, tačiau į jos šauksmą teatsiliepė krintantis vanduo. “Kodėl jis nepasirodo?” — pusverksnė galvojo mergaitė. “Gal bijo, kad vėl neįmesčiau upėn? Minkute, katyte, nieko nebijok, eikš čia, aš tau duosiu duonytės, namie gausi pieniuko. Minka!”

Jau ėmė temti, bet Kristelė vis tebesidairė aplinkui. Virš kalnų suspindo keletas žvaigždžių. Jos buvo taip arti uolų, kad rodėsi jog tai ne žvaigždės, bet žiburėliai, ant viršūnių sustatyti, dega.

— Minka! Minkute!

Ji dar atidžiau įsmeigė akis žemyn, ir staiga Kristelei pasirodė, kad paliai pačias vyšnios šaknis, ant nedidutės pilkšvos uolos, tupi juoda katytė. Tupi ir — nė krust.

— Katyte! Katyte!

Kai gyvulėlis vis nesijudino, mergaitė numetė žemyn duoną, bet ir duonos ji nenorėjo imti. Tupėjo, kaip tupėjusi, nekreipdama į nieką jokio dėmesio.

— Palauk, — sušuko nepatenkinta Kristelė. — Aš tave pagausiu.

Jos širdelė ėmė smarkiau plakti, tik pagalvojus, kad katytė tebėra gyva ir kad veikiai galės ją prie krūtinės priglausti. Ji net nebejautė šiurpaus vėsimo, kuris pagauna žmogų kalnų papėdėje, nusileidus saulei. Atsigulė ant žemės kniūpščia, nuleido kojas į upokšnį ir ėmė šliaužti palengva žemyn.

— Kristele! Kristele! Kur tu?

— Kristele, oho hy-oo!

Mergaitė išgirdo motinos ir seserų balsus, kurie aidėjo iš visų pusių; dar kartą žvilgtelėjo į uolą, bet jokios katytės čia nebūta. Juodavo akmenys atskala, o ten, tarpeklyje, šniokštė putodamas vanduo. Iš po rankų ėmė byrėti žemė, kūnas pradėjo slysti. Sukabaravo kojomis, ieškodama atsparos, bet niekaip nebeįstengė atsispirti.

— Kristele, vaikeli, kur tu?

Staiga ją pagavo tokia baimė, kad visa pradėjo drebėti ir, vos vos besurikusi: mama! neišpasakytu greičiu ėmė riedėti pakalnėn.

* * *

Kai mergaitė pramerkė akis, ir motina ir seserys stovėjo prie jos lovos. Net vyresniosios akyse žibėjo ašaros — ji prikaišiojo pati sau buvusi neteisinga, nemylėdama nelaimingo kūdikio. Kristelę krėtė šaltis, nors gulėjo iš visų pusių apkamšyta šiltom duknom. Skaudėjo nugarą, kelius, alkūnes. Rankos buvo apraišiotos tvarsčiais. Mėgino apsisiversti ant kito šono, bet taip surėmė diegliai, kad neužauguolė balsu sudejavo ir vėl užsimerkė.

— Ačiū Dievui, atsigavo, — sukuždėjo seserys, o motina atsisėdo ant lovos krašto, paėmė mergaitės rankas, priglaudė prie širdies ir tarė tyliu, skausmo ir užuojautos pilnu balsu:

— Kristele, dukrele brangiausia, kas gi tau pasidarė? Kodėl gi išėjai iš namų ir kaip gi tu ten įkritai? Kad kiek būtum į uolas užsimušusi arba į vandenį įpuolusi.

— Aš norėjau... norėjau Minkutę parsinešti namo, — atsakė patyliukais neužauguolė... — Aš maniau, kad tada, kai Minkutė bus su mumis, ir tu, mamyte, ir Dievulis — vėl pradėsite mane mylėti.

(Bus daugiau)

ROŽYTĒS PASAKOS

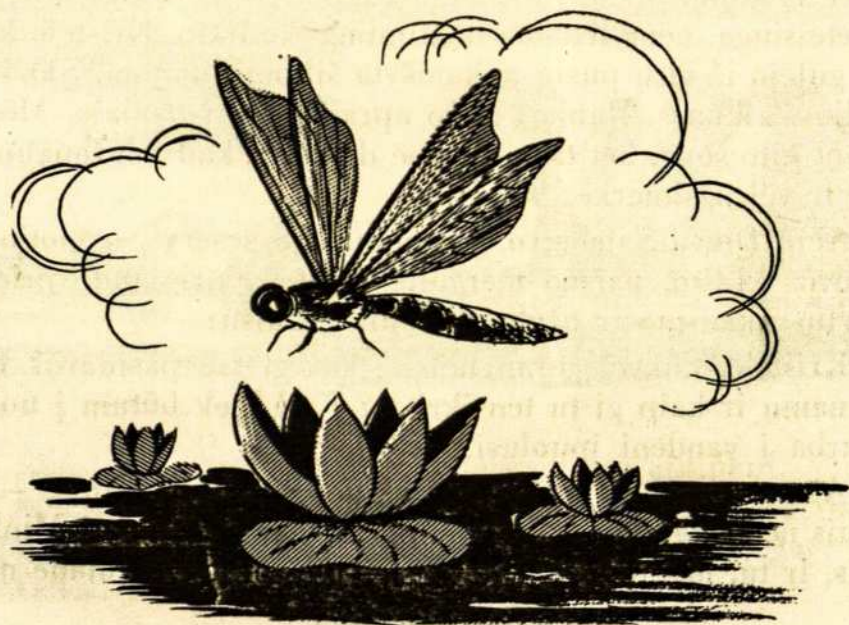
—SONĒ ROŽYTĒ—

SAULĒS VESTUVĒS

Kurklienē pabudo smarkiai pamigusi, net pusryčius pramiegojusi. Visą naktį kankino kažin kokie nesmagūs sapnai. Rodos, išėjo ji į pievą, o ta visa pavirtusi smėlio dykuma. Brenda, brenda ji per tą smėlį ir vis giliau grimsta; jau ligi kaklo smėlis, jau ligi pat akių, toks karštas, priklaus, lenda į gerklą, dusina... Pabudo visa sukaitusi, nerami ir alkana. Pasikrapštė ji lygų baltą pagurklį, ką visada darydavo būdama susimąsčiusi, ir pakraipė savo puikias dideles akis. Tie sapnai ne prieš gera...

Et, bet kam jaudintis dėl sapnų! Sapnai sapnais ir liks! Ir Kurklienē vikriai iššoko iš patalo ir nusiskubino į pievą, kur ne smėlis, kaip jos sapne, bet sodri, vešli, tamsiai žalia žolė lengvutėliai lingavo ir suposi vėjo glostoma. Ramunės iš tolo iškilmingai lenkėsi viena kitai, koketiškai primerkdamos didžiules šviesiai rusvas akis. Kurklienē, dėdamosi nematanti tų jų žvilgsnių, nuskubėjo tiesiai prie ežero. Ežeras, jau pilnai atbudęs iš nakties snaudulio, šypsojosi visu veidu, žaismingai teleškuodamas aukštas rimtas nendres ir švelniai sūpuodamas plačius lelijų lapus. Ant vieno lelijos žiedo tupėjo mėlynsparnis laumės žirgelis. Jis buvo nuostabiai gražus: plonučiai kaip šydas sparnai

atrodē išausti iš laumės juostos; mirgėdami spindėdami prieš saulę jie švytavo visomis vaivorykštės spalvomis. Žirgelis pamažu suposi ant žiedo, įsižiūrėjęs į savo atvaizdą vandeny; besigrožėdamas juo, pamiršo visą pasaulį ir nė nepamatė, kaip Kurklienė pačiupo jį už sparno.

— Varlyte, sesele, paleisk mane, — ėmė jis prašytis. — Ar tau negaila valgyti manęs, tokio gražaus?

— Aš alkana.

— Bet kam jau būtinai mane? Pasaulis pilnas visokių kirminų, vabalų; o mūsų, laumės žirgelių, taip nedaug.

— Dar skanesnis kąsnis, jei retas. Dar man pirmą kartą pasitai-ko laumės žirgelį pagauti. Pažiūrėsiu, ar tu toks skanus, koks gražus.

— Ne, ne, ne! Aš visai neskanus! Nevalgyk manęs, varlyte, o aš tau didžią paslaptį pasakysiu!

— Tavo paslaptys gal tokios kaip ir tavo sparnai: kiaurai permatomos.

— O ne, ne! Aš žinau tikrai didelę naujieną, kurios dar nežinai.

— Na, gerai, sakyk, — Kurklienė mostelėjo ranka.

— Prisieik, kad paskui mane paleisi.

— Nežinau, ar tavo paslaptis verta priesaikos. Bet jei taip nori, prisiekiu Perkūnu, kad paleisiu, kai pasakysi paslaptį.

— Pasilenk, aš tik į ausį tegaliu pašnibždėti, nes tai labai didelė paslaptis.

Kurklienė pasilenkė, o žirgelis tyliai tylutėliai sušnerėjo jai į ausį:

— Saulė išeina už vyro.

— Negali būti! Tai netiesa! Kas tau tokius niekus pasakojo?

— Kaip Perkūnas danguje, šventa teisybė, — ėmė prisiegti žirgelis. — Vakar vakare buvo didelis laumių susirinkimas Divyčio kalne. Ir aš buvau. Nunešiau ten laumę Grožvydą. Mums žirgeliams buvo liepta pasilikti paežerėje, bet aš išsiskyriau iš kitų tarpo ir, palėkėjęs aukštin į kalną, pasilindau po pušele ir girdėjau viską, ką jos kalbėjosi...

— O ką jos ten kalbėjosi?

— Visą laiką vien tik apie parėdus, drabužius, vainikus... Aš jau žadėjau lėkti šalin, nes man tos mergiškos kalbos neįdomios, bet suėmė mane toks snaudulys, jog nė pats nepajutau kaip užsnūdau...

— Ak, tu miegali! — suniekino jį Kurklienė. — Tai taip nieko ir neišgirdai?

— Turėk kantrybės, klausykis. Išgirsi, ko negirdėjusi... Staiga pabudau, nes laumės ėmė šūkauti: "Valio, valio! Sveikiname laimingąjį jaunavedį!" Pravėriau akis: o tu ežerėli mano! Kas per dyvai! Mėnuo pasirodė, ir tai jį laumės taip sveikino... Net paraudo jaunuolis ir veidą debesėliu užsidengė... Pažiūrėjau į kalną: o ten laumių būrių būriai, ir vis dar daugiau skrenda, vis daugiau renkasi. Prilėkė

jų tokia daugybė, kad visas kalnas atrodė lyg migla apėjęs. O Mėnuo tik spindi, tik žiba, tik šaiposi...

— Ir ko gi jam taip šaipytis, meldžiamasis?

— Ir ko jam nesišaipyti, jei gauna paties Perkūno dukterį, Saulę, už žmoną.

— Bet aš nesuprantu... Ar tai Mėnuo Saulę veda?

— Juk aš tau aiškiai sakau ir pasakoju... Žinoma, kad veda. Tam ir laumės rinkosi. Mergvakaris, matai. Betgi ir buvo gražu, kad tave kur viksvos! Žinai, laumės ir kasdieniškas neprastai atrodo, bet kai pasirodė šventadieniškai, tai net Mėnuo ėmė akį merkti...

— Ką sakai? Mergvakario vakarą? Ims jau taip ir merks... — netikėjo Kurklienė.

— Pats mačiau, kaip į Grožvydą žvilgčiojo.

— Tai nedorėlis... Bet jūs visi, vyrai, tokie!

— Kam čia tuoj "visi"? Jei Mėnuo pliuškis ir naktibalda, tai dar nereikia tuoj sakyti, kad visi...

— Ką čia man su tavim ginčytis. Išalkau, tavo plepalų beklausydama...

— Palauk, palauk, netempk man taip sparno! Neužmiršk, kad prisiekei paleisti... Žodį davei.

— Davei, davei... Nekaišiok man čia visą laiką to žodžio. Nepasakei, ką laumės veikė.

— Kad neduodi... Prisinešė jos visokiausių žiedų į kalną ir pradėjo pinti iš jų vainikus. Vienos pynė iš raudonų kaip kraujo burbulai rožių; kitos iš baltų, lyg sniegu nupraustų, lelijų; trečios iš mėlynų lyg vakaro šešėliai skambalėlių; ketvirtos iš auksinių lyg Saulė purienų... O pindamos dainavo tokias liūdnas, tokias gaudžias dainas, kad net verkti pradėjau, ir sparnai man nuo ašarų ėmė drėgti...

Kurklienė su panieka panosy sumurmėjo:

— Varvanosis... Toks man ir vyras: žlembia, kol sparnai sušlampa...

Bet žirgelis, jos neišgirdęs, toliau tęsė:

— Pripynė jos tų vainikų gyvą galybę. Ilgiausias virtines iškabinėjo ant eglių ir pušų. Mėnesio šviesoje visas Divyčio kalnas atrodė vienu didžiuliu margu žiedu pražydęs. Laumės pradėjo ratelius eiti, šokti, žaisti, tarp tų vainikų landyti... Ir aš neiškentęs pradėjau po savo pušele šokinėti ir sparnais plazdenti. Oi, buvo linksma! Ir taip jos šoko ir linksminosi iki pat ryto! Ir aš užtai mažai temigau, todėl buvau užsnūdęs ant lelijos žiedo, kai tamstytė taip vikriai mane už sparno nutvėrei.

— Tegu bus ir užsnūdęs, — nusišaipė Kurklienė. — Nesiginčysiu. Tik man atrodo, kad ne snaudei, bet į savo atvaizdą vandeny spoksojai.

KATINĖLIUI

JONAS MINELGA

Katinėli Raini,
Murkuonėli mūsų,
Į grietinės puodą
Nemirkyki ūsų!

Būk ramus virtuvėj,
Iš laukų parėjęs:
Nelaižyk keptuvės,
Lyg koksai virėjas!

Kai eini peliauti,
Varomas nuo stalo,
Neįkišk į spąstus
Uodegytės galo.

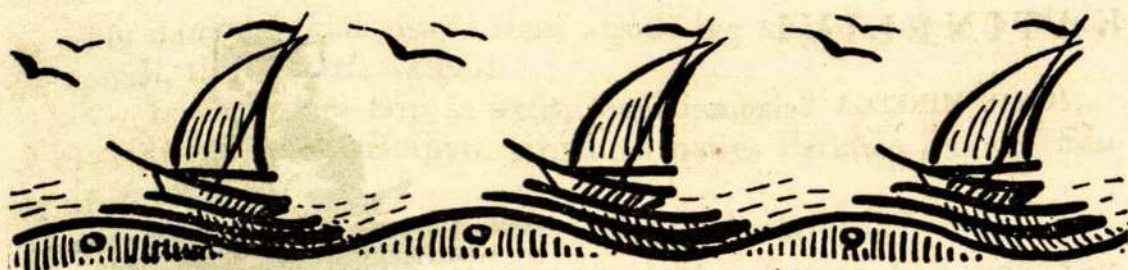
Ir nebūk snaudalis,
Nemurksok ant pečiaus,
Tegul grįčioj pelės
Būna retas svečias.

— O šiąnakt išsiprašėme laumių, kad ir mus priimtų į šokius. Bus taip pat ir lakštingalos. Giedos.

— Lakštingalos? Lyg daugiau niekas kitas apie muziką neišmanytų! O mūsų tai negalėjo paprašyti? Mes, varlės, tai mat niekai! Ir kuo jau tos lakštingalos geresnės? Koks ten jų balsas? Plonutėlis, menkutis, vos išcypauja. Kai mes vakare suėjusios į būrį užtraukiam, tai bent yra ko klausytis! Aš pati, nesigiriant, galiu pakurkti storiau, negu kokia kita varlė. Pernai didžiajame varlių koncerte už savo balsą pirmą dovaną gavau! Bet laumės apsimeta to nežinančios. Lakštingalas pasikvietė...

— Ne vien tik lakštingalas, bet ir žibukus su savo žiburėliais ir visas plaštakes, dienines ir naktines...

(Bus daugiau)

ATSAKYMAS

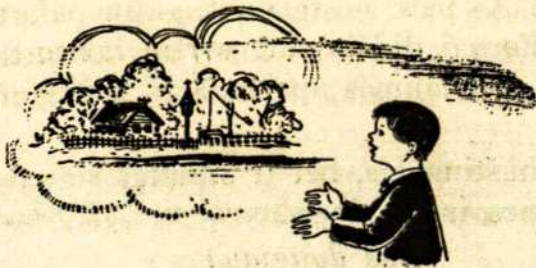
ZIG. GAVELIS

Daug kartų klausė šio krašto žmonės:
Ar šitą šalį ašai myliu?
Ar paskutinė šita kelionė,
Ar dar pasuksi kitu keliu?

Kodėl veidelis mano nuliūdes?
Ko ieško akys dangaus skliautuos?
Kokią aš vardą, rytą nubudęs,
Miniau maldoje, naktį — sapnuos?

Taip, man patinka šis kraštas laisvių,
Ir jojo žmones karštai myliu...
Bet Lietuvėlė mano — belaisvė
Už vandenynų, jūrų gilių...

Ten tėviškėlė, brangi gimtinė —
Tai josios vardą nuolat miniu:
Jos karšta meilė šildo krūtinę,
Į ją sugrįžti vis ketinu.

PASAKOJA JONAS KUZMICKIS

Tęsinys

Sekmadieniais ar vidurdienio poilsio metu Aljustrelyje galima buvo matyti vaikus, susibūrusius apie Liuciją. Jie linksmai žaisdavo ir nesipykdavo, kol Liucija būdavo kartu. Kartais ji juos susodindavo pinti vainikų. Kartais surengdavo iškilmingą eiseną. Vaikai rimtai žygiuodavo paskui ją, nešdami rankose šventųjų paveikslėlius ir ant kaklo pasikabinę vainikus. Ne kartą su jais statydavo koplytėlę, altorių ir išpuošdavo jį žaliomis medžių šakomis. Kai jau darbas būdavo pabaigtas, tarsi tikroje bažnyčioje visi giedodavo Marijos giesmę:

*Su mamyte aš būsiu
vieną dieną danguje.
Aš kartu su Marija
danguje tikrai būsiu.*

*Danguje, danguje, danguje
su mamyte aš būsiu.*

Liucija draugavo su visais vaikais, o ypač su žaidimų draugais. Tačiau labiausiai ji mylėjo savo giminaičius Pranuką ir Jacintą. Jie gyveno netoli jos namų ir buvo neatskiriami jos draugai. Liucija buvo vyriausia ir dėl to visų iškylų, žaidimų ir planų vadovė. Visuomet ji parinkdavo ar sugalvodavo žaidimus, visuomet ji atpasakodavo gražiausias istorijas, kurias iš savo motinos išgirdavo.

Piemenėliai paprastai neturi ištaigingų žaidimų ir pasidaro lėles iš bulvių ar obuolių, papuošdami jas margais skudurėliais ir gėlėmis. Jeigu užaina noras žaisti ir nėra nei sviedinio, nei dviratuko, nei lanko, — reikia gerai pasukti galvą, kad ką naujo sugalvotum.

Liucija buvo pastačiusi mažą koplytėlę. Ten ji dažnai meldavosi su savo draugais, o ypač gražųjį gegužės mėnesį. Visuomet kartu su savimi ji nešiojosi rožančių. Be to, ji kalbėjo savo pačios maldas — kelis Tėve mūsų, Sveika Marija ir atskirą maldą į Šv. Antaną, kad nė viena avelė neprapultų. O avys dažnai mėgsta paišdykauti ir kažin kur nusliuksėti.

Rytais ir vakarais ji kalbėdavo maldele į Angelą Sargą:

*Angele Sarge, man paskirtasis,
būk prie manęs Tu, mano gerasis,
vakarą, naktį, rytą ir dieną...*

Tačiau Liucija nebuvo kokia šventoji, nes turėjo ir ydų. Ji buvo tuščia ir mėgo puoštis. Portugalijoje atlaidų metu mergaitės dėvi gražius karolius ir ilgus auskarus, o taipgi plunksnomis išpuoštas juodas skrybėlaites. Liucija visuomet norėdavo gražiausiai atrodyti ir būtinai užsispirdavo taip, o ne kitaip pasipuošti.

— Mano blogiausias papuošalas buvo tuštybė, — vėliau juokėsi pati Liucija.

3. PRANUKAS

Pranukas buvo malonus, mažas berniukas. Jo veidas buvo apskritas ir linksmas, akutės pilkos, lūputės papuoštos šypsena.

Daugelis rašytojų ir kunigų labiau domisi Pranuku, negu jo draugėmis mergaitėmis. Jie atranda jo asmenyje pačias gražiausias vertybes: skaisčią sielą, pakilusią prigimtį ir gerą širdį.

Kaip ir visi vaikai, Pranukas mėgo žaisti. Jis buvo geras sportininkas ir noriai dalyvavo įvairiuose žaidimuose, kol nebūdavo baromasi ar mušamasi. Jeigu kas nors ginčydavosi, pykdavo ar būdavo šiurkštus su mažesniaisiais, Pranukas atsisakydavo toliau žaisti. Jis nesiginčydavo ir nesibardavo, tik tylėdamas pasišalindavo. Jei kas nors klausdavo, kodėl jis nenorįs žaisti, jis atsakydavo:

— Aš daugiau nenoriu žaisti!

Kiti berniukai, kurie norėdavo laimėti, kartais nebūdavo juo patenkinti. Mat, jis paprastai būdavo pralaimėjusių pusėje, nes nesistengdavo truks-pliš laimėti. Draugai už tai pykdavo. Priešingai, jeigu kada nors jis laimėdavo ir jo draugai nenorėdavo jam pripažinti laimėtojo vardo, Pranukas nesipriešindavo:

— Tau atrodo, kad tu laimėjai? Gerai. Man vistiek!

Žinodami, kad jis yra nuolaidus, kiti berniukai pasigriebdavo kokią nors jo daiktelių. Tačiau ir tada Pranukas nepykdavo.

— Tegu jie turi, jei taip nori. Man vistiek, — atsakydavo.

Pranukas su Jacinta turėjo močiutę, kuri buvo jiems labai gera ir kurią už tai jie labai mylėjo. Kiekvienais metais ji išvažiuodavo į pajūrį atostogų ir grįždama visuomet atveždavo kokių lauktuvių. Jų gyvenime retai pasitaikydavo lauktuvių, tad suprantama, kaip jie laukdavo grįžtančios močiutės.

Kartą močiutė atvežė Pranukui nosinaitę su Nazareto Marijos atvaizdu, atspausdintu ryškiomis spalvomis. Pranukas šokinėjo iš džiaugsmo: juk tokios nosinaitės jis dar niekuomet nebuvo matęs! Kiekvienas turėjo ją pamatyti.

Tačiau kartą nosinaitė paslaptinai prapuolė. Jo brangioji dovana, jo gražiausias atminimas! Kažin kas pasigriebė jo nosinaitę su Nazareto Marija!

(Bus daugiau)

KALĖDOS PAVERGTAME VILNIUJE

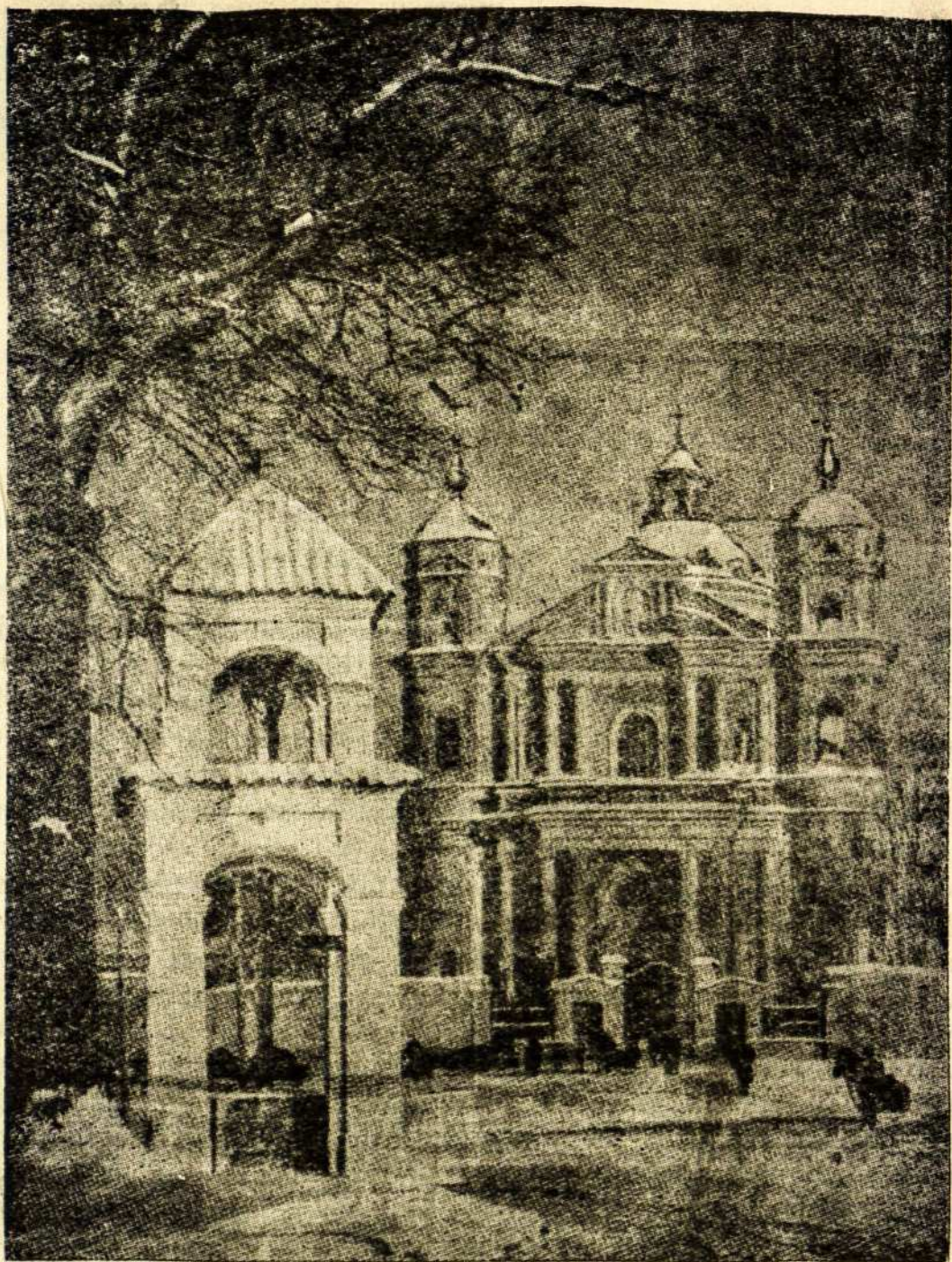
A. BENDORIUS

Tėsinys

Praleidęs Kūčias su Vilniaus lietuviais moksleiviais, ėmiausi lankyti patį miestą. Iš seno žinojau Vilnių esant nepaprastai įdomų ir gražų. Tai puošnių šventovių ir bokštų miestas. Nedaug pasaulyje yra į jį panašių. Tik čekų senoji Praha galėtų lygintis. Ne tik pats Vilniaus miestas įdomus, bet ir jo apylinkių gamta reto gražumo. Čia pat teka dvi upės, ir iš visų pusių kalnai kalneliai. Nei mūsų brolių latvių Ryga, nei mūsų kaimynų vokiečių didysis Berlynas, nei daugelis kitų pasaulio sostinių neturi tokios dailios gamtos, kaip mūsų sostinė Vilnius. Ypačiai jis puikiai atrodo žiūrint nuo kalnų, kurie siekia patį miesto vidurį.

Garsiausias tų kalnų yra Gedimino pilies kalnas. Ant jo dunkso išlikę to didžiojo Lietuvos valdovo ir Vilniaus kūrėjo pilies griuvėsiai. Susitariau su lietuviais studentais susitikti anksti Kalėdų rytą ant to kalno. Jie žadėjo atsivesti ir būrį savo draugų ukrainiečių. Užkopęs stačiais šlaitais ant pilies kalno, radau juos jau susirinkusius. Buvo tylus, ramus, šaltas žiemos rytas. Saulutė vos kilo pro šerkšnu pasipuošusias medžių šakas. Aš pirmą kartą savo gyvenime pažvelgiau į apačioje dunksantį bokštų miestą ir buvau apsvaigintas reginio gražumo. Niekaip nemokėčiau jo aprašyti. Italai teigia, kad gražiausias pasauly reginys yra nuo Vezuvijaus vulkano į Neapolio miestą. Jie sako: *vedi Napoli e pui mori* — pamatyk Neapolį ir paskui mirk. Aš vėliau turėjau progos tą reginį pamatyti, bet Vilnius nuo Gedimino kalno man atrodė gražesnis.

Vilniečiai aiškino man kaip ant delno matomas miesto žymenys. Paskui sugiedojome Tautos Himną. Skambūs balsai, išsiveržę iš jaunų krūtinių, liejosi per miestą, apdengtą giliu sniegu, ir atsiliepdavo aidas Panerių kalnuose... Pastebėjau, kad ir ukrainiečiai moka giedoti mūsų Himną. Po jo ukrainiečiai užtraukė savo tautos giesmę. Jiems pritarė mūsų šaliai. Graži dviejų tautų draugystė, pamaniau.

Šv. Petro ir Povilo bažnyčia Antakalnyje, Vilniuje. Nepaprastai gražus šios bažnyčios vidus.

Pasigrožėję reginiu ir nusifotografavę, rengėmės leisti žemyn, nes šaltis jau gerokai kandžiojo mūsų nosis ir ausis. Tik štai, prieš mus iškyla du uždusę, ginkluoti lenkų žandarai. Jie įsakė mums sustoti ir ėmė klausinėti, ką mes giedojome. Viena vilnietė mergaitė drąsiai jiems atšovė: mes giedojome šventas kalėdiškas giesmes lietuviškai!

Ar tai negalima? — Žandarai patikėjo ir, atsiprašę už sutrukdyimą, nukiūtino savo keliais.

Kitą dieną susitariau su studentu Pranu Žižmaru vykti į Trakus. Žižmaras buvo labai šaunus, drąsus, sumanus vyras. Vėliau jis buvo lietuvių gimnazijos sporto mokytojas ir 1938 metais dvikovoje nugalėjo lenką karininką, kuris viešai įžeidė lietuvių tautą. Žižmaras kelis kartus buvo lenkų areštuotas, teistas ir baustas, bet jam vis pasisėkdavo ištrūkti ar nuo bausmės išsisukti. Jis lenkams okupantams iškrėsdavo visokių pokštų. Tik, deja, vargšą sučiupo kiti mūsų tėvynės grobikai — rusai bolševikai, iš kurių nagų jis jau nebeištrūko...

Trakuose žiemą neįdomu, dėlto trumpai pasidairę grįžome autobusu į Vilnių. Važiuojant nuo aukšto, slidaus kalno, mūsų senas lenkiškas autobusas pradėjo blaškytis nuo vieno kelio krašto į kitą. Aš tuoju suvokiau, kad jis gali įsiversti į pakelės griovį ir apvirsti. Bematant nuslinkau nuo sėdynės ant grindų, nes ten maniau esant saugiau. Autobusas buvo pilnas keleivių, kurių tarpe buvo keli medžiootojai su šautuvais ir nukautais kiškiais. Autobusas smogė į pakelės stulpą, išvertė jį ir pats įsivertė šonu į griovį. Daugumas keleivių apsidaužė galvas, susipjaustė veidus į langų stiklus, bet aš išlikau sveikas. Išsirioglinę iš gulinčio autobuso, mudu su Žižmaru pasileidom pėsti, nes Vilnius buvo jau netoli. Parėjome gerokai pavargę ir sušilę, bet džiaugėmės, kad išlikome sveiki.

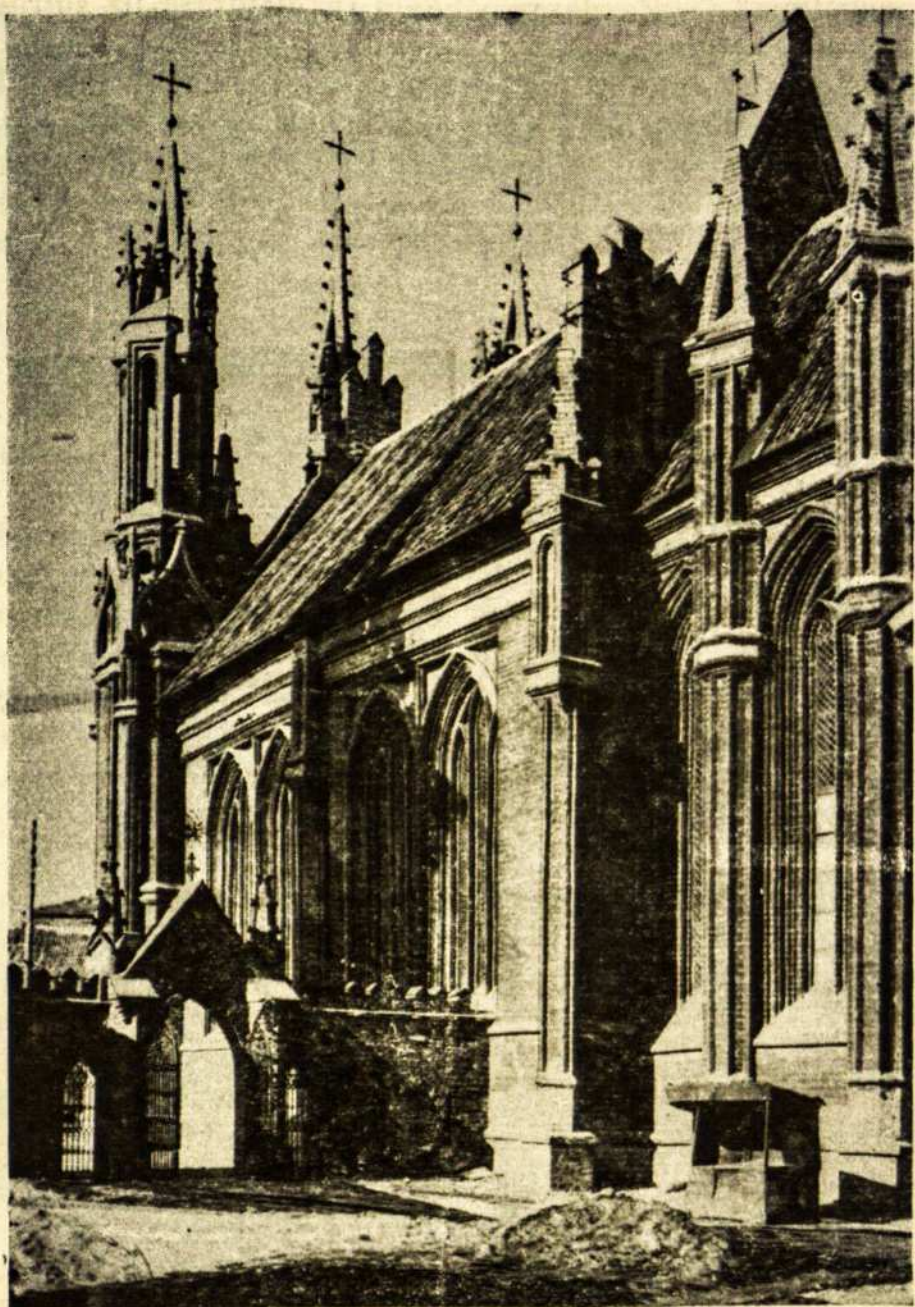
Kitą dieną išvykau į tolimus kaimus aplankyti lietuviškų mokyklų ir vaikų darželių. Vadovu apsiėmė būti kitas jaunuolis M. Bielinis. Pavakare išvykome traukiniu. Sutemo. Pro užšalusius langus nieko nebuvo matyti. Mano vadovas paprašė konduktorių, kad jis pasakytų mums, kai privažiuosime Beniakininių stotį, esančią gerokai į pietus nuo Vilniaus. Po kiek laiko mano palydovas ėmė nerimauti: jam atrodė, kad jau turi būti Beniakiniai, tačiau konduktorius mums neatėjo pasakyti, kad jau laikas išlipti. Dar po kiek laiko klausia mano palydovas įėjusį į mūsų skyrių konduktorių:

— Ar dar toli Beniakiniai?

— Beniakiniai? Jus jau prieš gerą valandą pravažiuojom. Štai jau Lyda. Tai kodėl jūs neišlipote Beniakininiuose? Dabar turėsite mokėti pabaudą, kad važiuojate be bilietų.

Nieko negelbėjo mūsų pasiteisinimas ir priminimas, kad jis buvo pažadėjęs mums pasakyti, kur turime išlipti. Jis ne tik neatsiprašė mūsų, bet išreikalavo neteisingą pabaudą sumokėti.

Išlipę artimiausioje stotyje, užsukome viename kaime pas lietuvius ir nutarėme anksti rytą, dar lenkams miegant, vykti į kitą kaimą aplankyti vaikų darželio. Nuvykę radome susirinkusius ne tik vaikus, bet ir kaimo vyrus ir moteris. Dar buvo tamsu. Du vyrai vaikštinėjo apie namą, o kiti du stovėjo prie vartų. Jie saugojo, kad šio slapto su-

Gražioji Šv. Onos bažnyčia Vilniuje, iš šono.

sirinkimo nepastebėtų vienintelis kaime gyvenęs lenkas, pavarde Švedas. Matyt, tai būta išsigimusio, sulenkėjusios lietuvio. Jei jis būtų pastebėjęs šį susirinkimą, tai tikrai būtų pranešęs lenkų policijai, o ši būtų nubaudusi lietuvius. Bet viskas pasibaigė laimingai. Kol išaušo, pasikalbėjimas buvo baigtas, ir visi ramiai išsiskirstė namo.

Vaikučiai, nors atrodė suvargę, bet gražiai padainavo lietuviškų dainų, parodė, kokius žaidimus moka. Už tai jie buvo pavaišinti saldinais.

O mudu su Bielinu pasileidome į kitas vietas lankyti lietuvių, kurie ilgėjosi Lietuvos ir laisvės.

Vilniečiai lietuviai yra labai tvirti patriotai. Jie steigdavo lietuviškas mokyklas, jas išlaikydavo, o vaikučiai noriai jas lankė: šventimaj vergijoje mokytis lietuviškai buvo garbė ir malonumas...

KAIP KINAI SUTINKA NAUJUOSIUS METUS

P. JUODKA

Kinai sekmadienių ir kitokių savaitinių švenčių neturi. Per metus jie švenčia tik tris dideles šventes. Viena iš jų yra Nauji Metai.

Naujų Metų sutikimo šventė užtrunka dvi savaites. Ji prasideda pasirodžius jaunam mėnuliui ir baigiasi to pat mėnesio pilnatyje Vasario mėnesį...

Jau prieš N. Metus kinas stengiasi susitvarkyti savo gyvenimą, sumokėti skolas, kad joki dideli rūpesčiai per šventes nevargintų. Švenčių metu žmonės vaikšto vieni pas kitus į svečius ir vaišinasi didžiausiu skanumynu — kauliena mėsa, užsigerdami stipria žalios spalvos degtine — kanžinu. Lošia kauliukais ir kortomis.

Švenčių metu miestų gatvėmis nuo ankstyvo ryto iki vidurnakčio nešiojamas didžiulis, kokių 15 metrų ilgumo, drakonas. Nakties metu tas dryžiuotas slibinas apšviestas iš vidaus ir visada lydimas šūkaujantios žmonių minios ir nenutrūkstamų būgno ir gongo garsų. O pilnačiui prasidėjus, miestas sujunda, kaip tikras skruzdėlynas. Kiekvienas kinas, nors ir didžiausias elgeta būdamas, geriau neparagaus kaulienos, bet paleis nors vieną raketą į padangę, kuri sprogsi papils įvairių spalvų liežuvių ir kamuolių ir primins dievams, kad jis Padangės karalystėje gerai gyvena.

Tai dienos auštant, durys ir langai plačiai atidaromi, kad į namus įeityt laukiamos gerosios dvasios, o kad piktosios dvasios būtų išbaidytos, visame mieste keliamas didžiausias trukšmas: mušami būgnai, gongai, skardinės dėžės, geležies gabalai, žodžiu, pliekiami viskas, kas tik gali duoti kokį nors garsą. Tūkstančių tūkstančiai raketų ir šovinių sproginėja padangėse ir čia pat gatvėje.

Naujųjų Metų saulutei tekant ir per visą dieną žmonės, savo kumščius suglaudę, žemai nusilenkdami, sveikina vieni kitus kartodami daug kartų: "Fatt — cai, Fatt — cai" — laimingų N. Metų.

Ž I E M A

MILDA SKUČAITĖ

1. Partizanai miškuose

Rankos nugrubę,
Peršlapę kojos —
Tai partizanai budi miške.
Mirkčioja žvaigždės,
Ūbauja vėjas —
Ar iškentėsime žiemą dar šią?

Laisvės taip ilgimės,
Laukiam pavasario
Ant tėviškės tako brangaus...
Retos mūsų eilės,
Lūžtam ir žūname,
Bet Lietuvėlė laisvės sulauks!

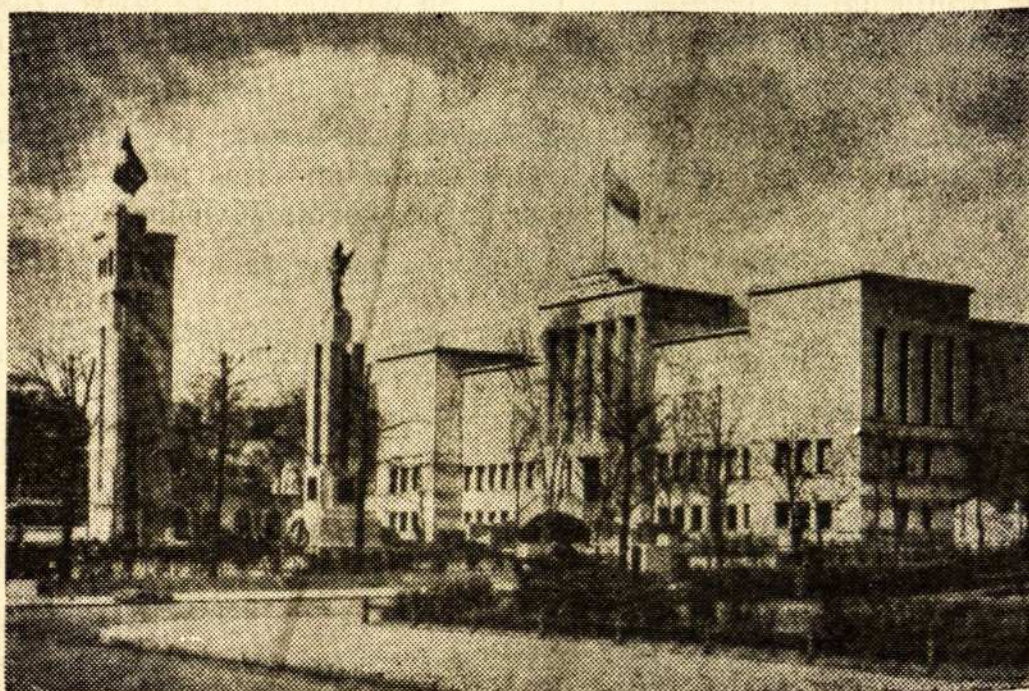
2. Tėviškės prisiminimai

Sniegti, šąla,
Tvoros pyška,
Sniego virš galvos.
Mes vaikai
Rogutėms švilpiam
Nuo kalnelio, nuo kalvos.

Rankos grumba,
Nosis rausta,
Kojų nebejaučiam.
Į pusyną
Apsivertę,
Išsirite šaukiam!

Visą dieną nebenorim
Nė namo begrižti:
Kad pusnyne
Liko klumpės,
Žinom, gausim
Rykščių!

Dar ir šiandien
Vis sapnuoju
Mielą šaltą
Žiemą.
Ir pusnyne ten
Klumpaitės miega...

VASARIO ŠEŠIOLIKTA

VIRGINIJA LIAUDANSKYTĖ

Šiame rašinėly noriu išreikšti savąias mintis apie tėvynę, kurios mano atmintyje randasi iš mano mielų tėvelių pasakojimų, iš “Vargo Mokyklos” šeštadieninių pamokų, ar iš knygučių apie Lietuvą. Nes palikdama tėvynę ir tebūdama tik 3 metų — dar nepajėgiau suprasti, kas yra nepriklausomybė, jos minėjimas ir kas yra laisvės netekimas.

Ir dabar ilgesys apie savąjį kraštą būna dažna mintis manųjų dienų gyvenime. Ir jaučiuos laiminga, kai išgirstu ką kalbant, kad ir mano tėvynė Lietuva turėjo gražią laisvės paskelbimo praeitį, kuri metų bėgyj pažymėta skaičiais: 1918-tieji, Vasario 16-ji diena.

Jau spėjau suprasti, kad laisvės džiaugsmą mano tėvynei iškovojo Lietuvos sūnūs karžygiai. Būdama laisva, Lietuva gyveno gražiausius laikus. Jos atgimimas buvo pilnas norų gražėti ir kultūrėti neatsilikant nuo kaimyninių tautų.

Bet laisvės varpo aidas neilgai tegaudė mano tėvynės laukuos. Po 22 metų ir vėl užslinko tamsa. Raudonųjų įsibriovėlių tauta vėl mindžioja mūsų žemę, žudo, naikina visa tai, kas yra šventa lietuvių širdžiai.

Daug Lietuvos vaikų išvežė ir kankina Rusijos vergų stovyklose, daug brolių dar ir šiandien, kovodami su pavergėjais už laisvę, žūsta tėvynės miškuos, ir daug jos vaikų išsiblaškė po visą žemės rutulį, bėgdami nuo raudonosios kančios.

Kiekvienais metais, sulaukę Vasario 16-tosios, tą džiaugsmo šventę minėdavo kuo iškilingiau prisimindami visus tuos, kurie tą laisvę iškovojo, ir kartu pagerbdavo laisvės kovoje žuvusius.

Gyvendami laisvam pasauly, lietuviai dar ir dabar mini Vasario 16-tą, nors tėvynė ir pavergta.

Baigdama rašyti savąsias mintis, noriu jas užbaigti šiais eilėraščio žodžiais:

*Už "Vasario 16-tą"
Jei premiją laimėčiau —
Būčiau tik linksma.
Bet, Dieve, dar daugiau aš noriu,
Kad tu, tėvyne mano,
Greit būtum vėl laisva.*

*Sugrįžti į Lietuvą
Aš noriu visada —
Nes ten mano gimtasis kraštas,
Gražioji Lietuva...*

Šis rašinėlis yra parašytas pamokos metu šv. Antano mokykloje, Dayton, Ohio. Jis laimėjo pirmąją premiją tos klasės rašinių varžybose.

NUSKENDEŠ VARPAS

Zarasų apskrityje, netoli mano tėviškės, yra žaliuojančių pušų, lyg rūtų vainiku, apsuptas ežeras, kurį žmonės vadina Šventuoju.

Padavimas sako, kad senovėje, kai buvo statoma pirmoji Salako bažnyčia, per tą ežerą ledu buvo vežami tai bažnyčiai du varpai: šv. Petras ir šv. Povilas. Varpas, turėjęs šv. Petro vardą, buvęs toks didelis ir sunkus, kad storas ežero ledas neatlaikęs ir lūžęs. Varpas nuskendęs. Tik mažasis varpas, šv. Povilas, buvęs atvežtas į Salaką ir įkeltas į varpinę, pastatytą Salako šventoriuje.

Kai mažasis varpas iš aukštos varpinės šaukdavo žmones vakaro maldai, jam visada pritardavęs nuskendusysis varpas iš Šventojo ežero gelmių. Laikui bėgant, kaip žmonės pasakodavo, nuskendusio varpo balsas vis silpnėdavęs ir silpnėdavęs. O dabar gal jo ir visai negirdėti, nes ir Salako bažnyčios varpai kažin ar kada besuskamba... Bet šventojo ežero gelmės saugo senąsias paslaptis, ir nuskendęs varpas vėl kada gražiai suskambės, kai prašvis laisvės rytas.

Iš tėvelio pasakojimų užrašė:

Ramutė Juodkaitė, "Eglutės" skaitytoja, 4 sk. mokinė,
4408 So. Wood St., Chicago, Ill.

LAIŠKAS IŠ ARGENTINOS

Gyvulininkystė yra viena stipriausių Argentinos ūkio šakų. Čia auginama milijonai įvairių gyvulių: arklių, karvių, avių, kiaulių. Mėsos produktai, sviestas, sūriai ir kitokios maisto prekės skiriamos ne tik vidaus rinkai, bet daug jų išvežama ir į užsienius. Tų prekių pakrauti laivai plaukia į įvairius pasaulio uostus, o grįždami atveža Argentinai reikalingų prekių ir žaliavų: geležies, plieno, mašinų.

Miškų Argentinoje yra labai daug, bet jie nėra pakankamai išnaudojami. Kai kur į miškus negalima net nosies įkišti, o be to sunku jais ir pasinaudoti, nes tose vietose dar trūksta kelių ir transporto priemonių. Tačiau jau esama pakankamos medžio pramonės. Savo gaminius ji patiekia vietos rinkai, bet dar daug medžio dirbinių įsivežama ir iš užsienio. Paminėtina gana išsiplėtusi popierio pramonė, kuriai panaudojama Argentinos miškų žaliava.

Pastaruoju metu susirūpinta planingu miško auginimu. Valstybė skiria daug lėšų miškų želdinimui ir jų priežiūrai.

Prezidento J. Perono vadovaujama vyriausybė skiria milžiniškas pinigų sumas įvairiems darbams: susisiekimui gerinti, prekybai su užsieniu plėsti, žemės ūkiui pakelti, švietimui kelti, sveikatos priežiūrai ir socialinei globai. Visa tai skatina Argentinos pažangą ir leidžia jai atsistoti prekybos ir pramonės atžvilgiu tarp pirmaeilių pasaulio valstybių.

Nijolė Papečkytė, Rosario, Argentina.

KNYGU LENTYNA

Štai vėl galime pasiūlyti įsigyti ir perskaityti kelioliką gražių lietuviškų knygų:

"KIŠKUČIO VARDINĖS". "Eglutės" skaitytojams gerai pažįstamas poetas *Stasys Džiugas* neseniai išleido savo pirmąjį eilėraščių rinkinį, pavadintą "Kiškučio vardinėmis". Visi eilėraščiai gražūs, lengvi, dainuote išdainuojami. Jaunieji skaitytojai juose ras save, savo žaisliukus, savo mėgstamus gyvulėlius, paukštelius, gėleles. Visuose juose jaučiama gili ir gyva savojo krašto meilė, grįžimo namo ilgesys ir pasiryžimas išlikti tikru lietuviu.

Tačiau šita knyga yra ne tik poezijos knyga. Garsi jaunimo knygų iliustratorė *VI. Stančikaitė* apvilko St. Džiugo eilėraščius gražiais ir tikrai puošniais vaizdų rūbais. Kiekviename puslapyje randame puikų paveikslą, apgaubiantį eilėraščio posmelius. Vartai, skaitai ir grožiesi. Dailininkės sukurtais paveikslais yra tikrai kuo pasigrožėti! Jie turtingi, gražiai nupiešti, artimi jaunojo skaitytojo širdžiai ir dvasiai. Ši knyga yra brangi dovana kiekvienam lietuviukui.

Išleido Lietuviškos Knygos Klubas Čikagoje, 1953 m., 58 psl., didelio formato, kaina \$1.50.

"PASKUTINIS PRŪSŲ SUKILĖLIS". Tai romanas, kuris vaizduoja didįjį prūsų sukilimą prieš kry-

žiuočius. Jis buvo išverstas ir išleistas dar Nepriklausomoje Lietuvoje, o dabar "Nemuno" knygynas Čikagoje išleido antrąją laidą. Tai graži pasiskaitymo knyga jaunimui, mėgstančiam nuotykius ir karo žygius.

"AMŽINI ŠEŠELIAI" — tai A. Vilainio pasakojimai apie tikrus ir pasakiškus dalykus, atsitikusius neseniai, praėjusio karo metu — daugiausia svetimos žemės, kur buvo audrų blaškomas lietuvis. Tie literatūriniai reportažai, iliustruoti gausiomis nuotraukomis, skaityti nenuobodūs. Išleido juos "Nemuno" knygynas Čikagoje, 1953 m.

"LIKIMO ŽAISMAS". Romanų mėgėjams galime pasiūlyti *Henriko Lukaševičiaus* romaną iš Argentinos lietuvių gyvenimo. Tai vienintelis toks veikalas mūsų literatūroje, atskleidžiąs daug skaudžių išgyvenimų ir malonių veidų iš mums nepažįstamo pasaulio.

Išleido Lietuviškos Knygos Klubas Čikagoje 1953 m., 232 psl., kaina \$2.50, knygos aplankas V. Augustino.

"ELDORADO" — tai Juozo Švais-to parašytos apyskaitės ir vaizdeliai — iš viso jų 12, o knyga spausdinta smulkiomis raidėmis ir turi, 52 psl. Ją išleido Bendrija, Vokietijoje, Hannover.

"GIEDRA VISAD GRĮŽTA" — yra pirmoji Anglijoje gyvenančio mū-

sų jauno rašytojo Kazimiero Barėno novelių knyga. Išleista Vokietijoje, Tremties leidyklos. Spausdinta smulkiomis raidėmis ir turi 216 psl. Knygoje yra 8 novelės, nukeliančios skaitytoją į Lietuvos kaimą anais laimingais nepriklausomybės laikais. Autorius pasakoja nenuobodžiai, apsupdamas žmones ir įvykius meile ir šiluma.

"VILNIUS TARP AUDRŲ". Vilnietis rašytojas ir žurnalistas Jeronimas Cicėnas parašė didelę knygą apie Vilnių ir Vilniaus lietuvius, gyvenusius ir kovojusius lenkų okupuotame Vilniuje. Knyga turi apie 570 pusl. ir gausiai iliustruota. Čia duodama labai daug dokumentinės medžiagos, pasakojami savi įspūdžiai ir išgyvenimai. Kiekviename puslapyje jaučiama gyva vilniečio rašytojo širdis. Dėl to knyga lengvai skaitoma, įdomi. Visi mes mylime savo sostinę Vilnių! Bet mylėdami turime ir pažinti ją. Minima knyga yra tikras vadovas po Vilniaus šventoves, po lietuviškas organizacijas, po visą netolimą Vilniaus krašto istoriją. Išleido Terra Čikagoje, 1953 m.

"ŠV. PRANCIŠKAUS LIETUVIŲ PARAPIJA" — tai Lawrence'o lietuvių parapijos istorija. Parašė ją žymus mūsų istorikas prof. S. Sužiedėlis. Knyga labai gražiai išleista, gausiai iliustruota ir turi 416 psl. Nors joje vaizduojamas tik vienos lietuviškos parapijos Amerikoje įsikūrimas ir veikla, tačiau joje gana plačiai paliečiama ir iš viso Amerikos lietuvių istorija. O "Eglutės" skaitytojai turėtų atsiminti, kad Lawrence'as yra "Eglutės" gimtinė, kad tos parapijos dabartinis klebonas Prel. P. M. Juras yra šio laikraščio steigėjas

ir nenuilstamas lietuviškos kultūros ugdytojas ir lietuviškos knygos mylėtojas.

VISI ATSIMINKIME:

kad ATEITIS, LAISKAI LIETUVIAMS, ŠV. PRANCIŠKAUS VARPĖLIS, KARYS, MARGUTIS, TĖVIŠKĖLĖ, MŪSŲ VYTIS, LAIKAS, KOLUMBIJOS LIETUVIS, LUX CHRISTI ir šiais metais tebeeina ir duoda įdomių ir patrauklių pasiskaitymų.

TRUMPAI APIE VISKĄ

- Šių metų sausio 3 dieną sukaiko 10 metų nuo didžiojo mūsų poeto Jurgio Baltrušaičio mirties. Jis mirė ir palaidotas Paryžiuje. Visi jo lietuviški eilėraščiai yra knygoje "Poezija", išleistoje 1948 m. Amerikoje.

- Sausio 9 dieną sukako 10 metų nuo Antano Smetonos mirties. A. Smetona buvo pirmasis ir paskutinis Nepriklausomos Lietuvos prezidentas. Jis mirė tremtyje — Clevelande, Amerikoje.

- "Draugo" romanų konkurse 1953 metų premiją laimėjo jaunas rašytojas Algirdas Landsbergis už veikalą "Kelionė".

- Lietuvis misijonierius kun. J. Svirnelis misijų darbą dirba tolimojoje Indijoje. Kas norėtų su juo susirašinėti ar jo darbą paremti pinigine auka, rašykite šiuo adresu: Rev. J. Svirnelis, Catholic Mission, N. Lakhimpur, Assam, India.

- Turiningą Kalėdų eglutės programą turėjo So. Bostono šeštadieninė mokykla šių metų sausio 2 dieną parapijos salėje.

EGLUTĖ — mūsų laikraštėlis!

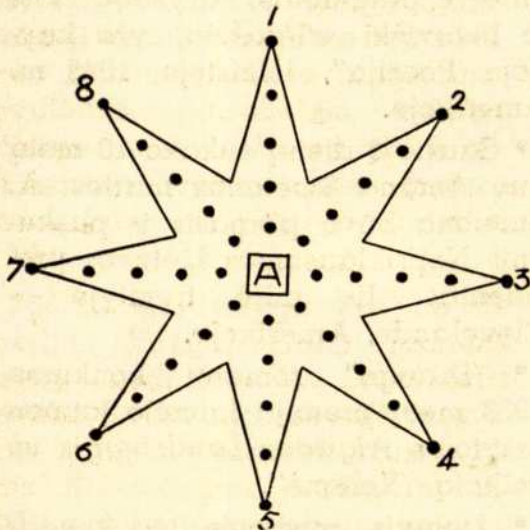

TRUPUTĮ PAGALVOK

UŽDAVINIAI

I. Į aštuoniakampę žvaigždę viduryje įrašyti raidę A, o į taškų vietas taip pat įrašyti raides. Kiekvieną eilutę skaityti iš žvaigždės vidurio, pradedant raide A. Turime gauti: 1. naudojamas alų darant, 2. plačiai naudojamas augalinis produktas, 3. Lietuvos upė, 4. vasarojaus rūšis, 5. labai mėgiamos gėlės, 6. uoga, 7. ir gėlė ir maistas, 8. ūkininko įrankis.

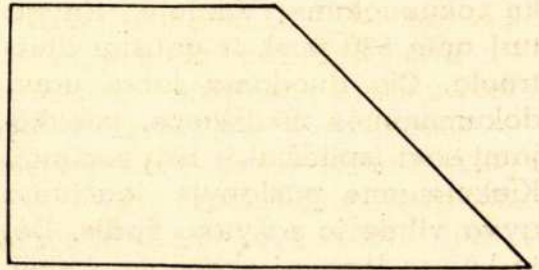
Vertinamas 8 taškais. Atsiuntė *Nijolė Papečkaitė*, Rosario, Argentina.

II. 49 langelių įrašyti ☒ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☒ skaičius. Kampiniuose 4 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ langeliuose ir pačiame ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ viduriniame turi būti ☐ ☐ ☒ ☐ ☐ vienodi skaičiai, o kituose langeliuose turi ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ būti skirtingi skaičiai ☒ ☐ ☐ ☐ ☐ ☒ (nepasikartoti tie patys)

ir neperšokti 100. Kiekvienos eilutės skaitmenų suma, skaitant gulsčiai, statmenai ir įžambiai (tik kampinės eilutės), turi būti 294.

Uždavinys vertinamas 25 taškais. Atsiuntė *Nijolė Papečkaitė*, Rosario, Argentina.

III. Šitoki žemės sklypą padalinkite į keturias lygias dalis taip, kad kiekvieno ūkininko sklypas būtų tokios pat formos.

Vertinamas 8 taškais. Atsiuntė *Algimantas Gustaitis*, Boston, Mass.

IV. Brūkšnelių vietoje įrašyti raides. Turime gauti: *statmenai* — Dzūkijoje esančio ežero pavadinimą; *gulsčiai*:

1. ----- (Lietuvos laukų akmuo),
2. ----- (A. Baranausko gimtinė),
3. ----- (labai naudingas augalas),
4. ----- (Lietuvos upė),
5. ----- (kurortas prie Nemuno),
6. ----- (vieta, kur sustoja laivai),
7. ----- (miestas, kuriame pasirašyta Lietuvos sutartis su Lenkija),
8. ----- (spygliuotis auvalas, augęs nederlingose vietose),
9. ----- (ežeras Vilniaus krašte).

Uždavinys vertinamas 10 taškų. Jį sudarė *Kaziukas Jankauskas*, Detroit, Mich.

MISLĖS

1. Kas turi dantis, bet nevalgo?
2. Nematome ir nepažįstame, o visada yra prieš mus.

3. Kada automobilis važiuoja visai tokiu pat greičiu, kaip traukinys?

Mįslės vertinamos po 2 tašką. Jas sugalvojo Kaziukas Jankauskas, Detroit, Mich.

MĮSLIŲ ATSAKYMAI

1 Laivas plaukia, 2 šautuvas, 3 prieš kirpėją, 4 paukščiai, 5 pirštinės, 6 pagalvės užvalkalas, kai skalbia, 7 knyga, 8 adata, 9 kopūstas.

NR. 1 UŽDAVINIŲ ATSAKYMAI

I. Iš viršaus žemyn: 1 Piliakalnis, 5 kuopa, 7 karas, 9 antis 6 sūris, 8 Elena, 10 sausi.

Gulščiai: 2 ietis, 3 litas, 4 iltis, 5 kasos, 7 kapuose, 9 asiliukas, 11 istoriškais.

II. Vyrukai šitaip vyną pasidalino: Iš didesnės bačkutės visą vyną jie supylė į kubilą; tada iš mažesnės visą vyną perpylė į didesniąją bačkutę — tris litrus; tada iš kubo vėl prisisėmė mažąją bačkutę pilną ir iš jos pripildė pilną didesniąją bačkutę; tokiu būdu mažesniojoje dar pasiliko vienas litras; tada iš didesnės visą vyną vėl supylė į kubilą, o iš mažesnės likusį vieną litrą perpylė į didesniąją bačkutę; tada iš kubo pasėmė pilną mažąją bačkutę ir ją supylė į didesniąją bačkutę — ten atsirado 4 litrai vyno, o kubile taip pat liko 4 litrai; tokiu būdu vyrukai pasidalino vyną po lygiai.

III. Pirmutiniai vežimo ratai apsisuko 48 kartus.

IV. Iš raidžių sudedamos dvi eilutės: Lietuva, tėvyne mūsų, tu didvyrių žemė, Iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia.

V. Štai tie skaičiai, kurių suma yra 399:

157	120	122
98	133	168
144	146	109

ŠARADOS ATSAKYMAS

Garsas — Marsas.

TRUMPAI APIE VISKĄ

• Bostone įsteigtas Lietuvių Enciklopedijos Fondas, kurio tikslas yra surinkti pinigų, už kuriuos būtų galima nupirkti 1000 egz. Enciklopedijos laisvajai Lietuvai.

• *Brooklyno Maironio šeštadieninė mokykla* sausio 3 dieną gražiai suvaidino iš "Eglutės" paimtą veikalelį "Šventoji naktis". Vaidino mokiniai, paruošti H. Kačinsko ir J. Blekaičio. Girdėti, kad prie šios mokyklos žada įsikurti nuolatinis vaikų teatras.

• *Waterburio lituanistinės mokyklos* Kalėdų eglutės vakaras buvo sausio 3 dieną. Programoje gražiai dalyvavo visų skyrių mokiniai.

• *Brooklyno parapijinės mokyklos* lituanistinė grupė gražiai pasirodė Kalėdų eglutėje kartu su Maironio mokyklos mokiniais. Vadovauja mokytoja Jocienė.

• *Brocktono parapijos mokyklos* mokiniai gruodžio 20 d. turėjo turiningą Kalėdų eglutės vakarą. Dalyvavo visi mokyklos mokiniai. Programą paruošė seselės mokytojos. Visa programa buvo tik lietuviška. Gražu, kad šioje mokykloje yra įvestas šiais mokslo metais sustiprintas lituanistikos dėstymas, bet tremtinių vaikams eina programa per siaura. Būtinai reikia atgaivinti iki šiol veikusių šeštadieninę mokyklą.

• Vokietijoje esantiems lietuviukams taip pat buvo surengtos Kalėdų eglutės bene 22 vietose, daugiausia prie vadinamųjų vargo mokyklų. Dovanėlių nupirkti iš tam reikalui gautų aukų.

• Vasario 16 gimnazija jau persikėlė į savus rūmus Huetenfelde prie Manheimo. Gimnazijos adresas:

*Litauisches Gymnasium,
(16) Lampertheim (Hessen)
Huetttenfeld
Schloss Rennhoff
Germany.*

